REGLUR

um málsmeðferð Samkeppniseftirlitsins.

I. KAFLI
Hlutverk og starfssvið Samkeppniseftirlitsins.

1. gr.

Hlutverk Samkeppniseftirlitsins.

Hlutverk Samkeppniseftirlitsins er að framfylgja ákvæðum samkeppnislaga. Í þessu felst eftirfarandi:

a. að framfylgja boðum og bönnum samkeppnislaga og eftir atvikum 53. og 54. gr. EES-samningsins og leyfa undanþágur skv. samkeppnislögum,
b. að ákveða aðgerðir gegn samkeppnishamlandi hegðun fyrirtækja,
c. að gæta þess að aðgerðir opinberra aðila takmarki ekki samkeppni og benda stjórnvöldum á leiðir til þess að gera samkeppni virkari og auðvelda aðgang nýrra keppinauta að markaðnum,
d. að fylgjast með þróun á samkeppnis- og viðskiptaháttum á einstökum mörkuðum í íslensku viðskiptalífi og kanna stjórnunar- og eignatengsl á milli fyrirtækja.

2. gr.

Verkefni Samkeppniseftirlitsins.

Samkeppniseftirlitið annast stjórnsýslu í samkeppnismálum og undirbýr og tekur ákvarðanir í málum sem varða samkeppnislög og eftir atvikum 53. og 54. gr. EES-samningsins. Í því felst m.a. að Samkeppniseftirlitið:

a. aflar gagna í þeim málum sem eru til umfjöllunar hverju sinni,
b. leitar sjónarmiða aðila að málum sem eru til umfjöllunar,
c. ritar andmælaskjal sem leggur grundvöll að frekari meðferð máls,
d. leitar samkomulags við aðila um að framkvæmdar verði ráðstafanir sem geti leitt til þess að samkeppnisyfirvöld hætti afskiptum af máli (sátt),
e. tekur bráðabirgðaákvarðanir þegar sérstakar aðstæður krefjast þess,
f. annast samskipti við einstaklinga, fyrirtæki, fjölmiðla, stjórnvöld og dómstóla,
g. annast samskipti við erlend samkeppnisyfirvöld og aðrar erlendar stofnanir og samtök.

3. gr.

Athugun á samkeppnis- og viðskiptaháttum.

Samkeppniseftirlitið aflar gagna og upplýsinga vegna athugunar á samkeppnis- og viðskiptaháttum á einstökum mörkuðum og á stjórnunar- og eignatengslum á milli fyrirtækja. Á grundvelli þessara gagna getur Samkeppniseftirlitið undirbúið og birt skýrslur eða gripið til aðgerða í því skyni að stuðla að virkri samkeppni.

Samkeppniseftirlitinu er heimilt að beina tilmælum til fyrirtækja, samtaka þeirra og opinberra aðila í því skyni að efla virka samkeppni. Slík tilmæli geta verið birt í formi leiðbeinandi reglna.

II. KAFLI
Upphaf mála.

4. gr.

Tildrög mála o.fl.

Samkeppniseftirlitið tekur mál til meðferðar, hvort heldur er á grundvelli aðsendra erinda eða að eigin frumkvæði, sem leitt geta til stjórnvaldsákvörðunar. Mál geta verið tekin til meðferðar að eigin frumkvæði t.d. á grundvelli:

a. ábendinga skv. 7. gr. þessara reglna,
b. upplýsinga sem birtast í fjölmiðlum,
c. mats á samkeppnisskilyrðum á einstökum mörkuðum.

5. gr.
Lögvarðir hagsmunir.

Þeir sem sýnt geta fram á að þeir eigi lögvarinna hagsmuna að gæta eiga aðild að málum sem Samkeppniseftirlitið telur ástæðu til að taka til rannsóknar.

6. gr.
Kröfur til erinda o.fl.

Formleg erindi þar sem farið er fram á aðgerðir á grundvelli samkeppnislaga skulu vera skrifleg og undirrituð. Í erindum skulu koma fram þær upplýsingar sem tilgreindar eru í viðauka við reglur þessar.

Sá sem beinir erindi til Samkeppniseftirlitsins getur óskað eftir því að nafni hans verði haldið leyndu. Ef líklegt má telja að hagsmunir viðkomandi skaðist ef greint er frá nafni hans, skal fallast á ósk um nafnleynd. Ef ekki eru forsendur til þess að fallast á nafnleynd skal gefa kvartanda kost á því að draga erindi sitt til baka.

Erindi sem ekki uppfylla kröfur 1. mgr. eða viðauka við reglur þessar verða ekki tekin til meðferðar af Samkeppniseftirlitinu. Litið verður á slík erindi sem ábendingu í skilningi 7. gr. reglnanna.

Ákvæði þessarar greinar gilda ekki um tilkynningar um samruna skv. 17. gr. samkeppnislaga.

7. gr.
Ábendingar um samkeppnishömlur.

Öllum er heimilt að snúa sér til Samkeppniseftirlitsins og vekja athygli á atvikum sem viðkomandi telur brjóta í bága við samkeppnislög eða raska samkeppni. Slíkar ábendingar geta verið settar fram skriflega eða munnlega og undir nafni eða nafnlaust.

Ábendingar skv. 1. mgr. geta leitt til þess að Samkeppniseftirlitið taki upp mál að eigin frumkvæði. Sá sem setur fram ábendingu telst ekki vera aðili að máli sem hefst í kjölfar ábendingar hans.

8. gr.
Heimild til að taka ófullkomin erindi til meðferðar.

Þrátt fyrir ákvæði 3. mgr. 6. gr. reglnanna getur Samkeppniseftirlitið ákveðið að taka aðsent erindi til meðferðar enda þótt það uppfylli ekki kröfur 1. mgr. 6. gr. þeirra. Er þetta heimilt í þeim tilvikum þegar meðferð slíkra erinda þykir hafa gagnleg áhrif á athuganir eða málsmeðferð Samkeppniseftirlitsins.

9. gr.
Mat á tilefni til rannsóknar.

Ef erindi frá aðila, sem hefur lögvarinna hagsmuna að gæta, uppfyllir kröfur 1. mgr. 6. gr. þessara reglna tekur Samkeppniseftirlitið ákvörðun um hvort það gefi nægt tilefni til þess að hefja rannsókn og málsmeðferð.

Við mat á því hvort erindi gefi tilefni til rannsóknar skal Samkeppniseftirlitið hafa hliðsjón af málefnalegum sjónarmiðum sem þykja skipta máli í hverju tilviki fyrir sig. Eftirfarandi atriði geta m.a. skipt máli við mat Samkeppniseftirlitsins á því hvort hefja beri rannsókn:

a. að meint brot eða samkeppnishömlur virðist vera alvarlegar,
b. að meint brot eða samkeppnishömlur varði ekki aðeins viðskiptahagsmuni kvartanda heldur geti haft víðtækari skaðleg áhrif á samkeppni,
c. að fyrirtæki sem kvartað er yfir hafi ekki látið af þeirri hegðun sinni sem var tilefni kvörtunar,
d. að kvartandi geti ekki gætt viðkomandi hagsmuna sinna fyrir dómstólum.

Við mat á því hvort erindi gefi tilefni til rannsóknar er Samkeppniseftirlitinu heimilt að leita umsagnar.

10. gr.

Erindi ekki tekið til meðferðar.

Telji Samkeppniseftirlitið að erindi fullnægi ekki lagaskilyrðum til að hljóta nánari athugun og meðferð eða gefi ekki tilefni til athugunar af öðrum ástæðum skal hlutaðeigandi tilkynnt um þá niðurstöðu. Jafnframt skal kynna kæruleið og frest til að skjóta niðurstöðu Samkeppniseftirlitsins til áfrýjunarnefndar samkeppnismála.

III. KAFLI
Málsmeðferð.

11. gr.

Tilkynning um upphaf máls.

Ákveði Samkeppniseftirlitið að taka mál til meðferðar skal þeim sem málið beinist að, einstaklingi, lögaðila eða stjórnvaldi, skýrt frá efni þess og honum gefinn kostur á að koma að athugasemdum og skýringum, nema hætta sé á að rannsókn kunni að torveldast af þeim sökum, t.d. þegar til álita kemur að beita heimild 20. gr. samkeppnislaga.

12. gr.

Skrifleg málsmeðferð o.fl.

Málsmeðferð fyrir Samkeppniseftirlitinu skal vera skrifleg. Ef ástæða þykir til getur Samkeppniseftirlitið heimilað aðila málsins að gera munnlega grein fyrir meginatriðum í rituðum athugasemdum hans á fundi með Samkeppniseftirlitinu.

13. gr.

Frestur til að koma að sjónarmiðum.

Málsaðilum skal veittur hæfilegur frestur til þess að afhenda gögn og koma að sjónarmiðum sínum.

Í málum sem rekin eru á grundvelli 17. gr. samkeppnislaga skal málsmeðferð taka mið af tímafrestum ákvæðisins. Aðilum skal því veittur skammur frestur til að koma að sjónarmiðum sínum og til að veita upplýsingar. Hið sama á við um þriðja aðila sem leitað er til um upplýsingar.

Ef athugasemdir málsaðila berast eftir að veittur frestur er liðinn er Samkeppniseftirlitinu ekki skylt að hafa hliðsjón af athugasemdunum við afgreiðslu málsins.

14. gr.

Bráðabirgðaákvarðanir.

Samkeppniseftirlitinu er heimilt að taka ákvarðanir til bráðabirgða um einstök mál þegar sennilegt þykir að sú háttsemi eða þær aðstæður sem til athugunar eru fari gegn ákvæðum samkeppnislaga eða ákvörðunum teknum á grundvelli þeirra eða ef athafnir opinberra aðila hafa skaðleg áhrif á samkeppni. Jafnframt er það skilyrði fyrir bráðabirgðaákvörðun að lík-

legt sé að bið eftir endanlegri ákvörðun Samkeppniseftirlitsins leiði til röskunar á samkeppni sem ekki verði afstýrt með endanlegri ákvörðun eða málið að öðru leyti þolir ekki bið.

Ákvörðun til bráðabirgða gildir um tiltekinn tíma og hana má endurnýja ef það er talið nauðsynlegt.

Ef ekki þykir ástæða til að taka bráðabirgðaákvörðun er Samkeppniseftirlitinu heimilt að beina tilmælum til málsaðila um að láta af tiltekinni háttsemi þar til ákvörðun hefur verið tekin í málinu.

Þegar til álita kemur að taka bráðabirgðaákvörðun, hvort sem er á grundvelli kröfu eða að eigin frumkvæði Samkeppniseftirlitsins, skal þeim aðila sem slík ákvörðun kann að beinast að gert viðvart eins skjótt og auðið er. Skal honum kynnt efni og fyrirliggjandi gögn málsins, sbr. þó 16. gr. reglnanna. Veita skal aðila skamman frest til að koma að sínum sjónarmiðum. Að frestinum liðnum skal Samkeppniseftirlitið taka afstöðu til þess hvort ástæða sé til að taka ákvörðun til bráðabirgða.

15. gr.

Aðgangur að gögnum.

Aðilar að málum fyrir Samkeppniseftirlitinu eiga rétt á að kynna sér gögn sem málið varða, sbr. þó 16. gr. reglna þessara. Senda skal málsaðila gögn sem berast frá gagnaðila eða vekja athygli á þeim. Samkeppniseftirlitið skal vekja athygli aðila á öðrum gögnum en stafa frá málsaðilum, teljist þau til málsgagna, og gefa þeim kost á að kynna sér þau. Þetta tekur þó ekki til gagna sem teljast vera opinber og öllum aðgengileg.

16. gr.

Takmörkun á upplýsingarétti.

Samkeppniseftirlitinu er heimilt að takmarka aðgang málsaðila að gögnum máls ef hagsmunir þeirra af því að notfæra sér vitneskju úr þeim þykja eiga að víkja fyrir mun ríkari almanna- eða einkahagsmunum, einkum þegar um er að ræða viðkvæmar viðskiptalegar upplýsingar sem eðlilegt má telja að leynt fari.

Ef aðilar máls láta Samkeppniseftirlitinu í té gögn eða upplýsingar sem að mati þeirra eiga leynt að fara skulu þeir óska eftir því að farið verði með upplýsingarnar eða gögnin sem trúnaðarmál. Skal óskin rökstudd og tilgreint hvaða hluti gagnanna eða upplýsinganna séu að þeirra mati trúnaðarmál. Skal Samkeppniseftirlitinu einnig látið í té eintak af viðkomandi gögnum þar sem trúnaðarupplýsingar hafa verið felldar á brott. Ef ekki er sett fram ósk um trúnað er Samkeppniseftirlitinu rétt að líta svo á að viðkomandi gögn eða upplýsingar innihaldi ekki trúnaðarupplýsingar.

Ákvörðun Samkeppniseftirlitsins um að synja um eða takmarka aðgang málsaðila að gögnum skal rökstudd og tilkynnt aðilum. Í tilkynningu skal greina málsaðilum frá rétti þeirra til að skjóta ákvörðuninni til áfrýjunarnefndar samkeppnismála innan 14 daga frá því að tilkynnt var um ákvörðunina.

17. gr.

Andmælaskjal.

Telji Samkeppniseftirlitið að íþyngjandi ákvörðun, þ.m.t. ákvörðun um stjórnvaldssektir, kunni að verða tekin í málum sem falla undir 10. gr., 11. gr., 12. gr. eða 1. mgr. 17. gr. samkeppnislaga og eftir atvikum 53. eða 54. gr. EES-samningsins og rekin eru að öllu leyti að eigin frumkvæði Samkeppniseftirlitsins, skal taka saman greinargerð sem nefnist andmælaskjal. Í andmælaskjalinu skal helstu atvikum málsins lýst og greint frá grundvelli þess í aðalatriðum að tilteknar aðstæður eða háttsemi kunni að fara gegn ákvæðum samkeppnislaga eða ákvörðunum teknum á grundvelli þeirra eða kunni að hafa skaðleg áhrif á samkeppni. Ekki

er nauðsynlegt að í andmælaskjali Samkeppniseftirlitsins komi fram tæmandi lýsing á atvikum málsins eða sjónarmiðum Samkeppniseftirlitsins.

Andmælaskjalið er ritað í því skyni að stuðla að því að málið sé að fullu upplýst áður en ákvörðun er tekin og í því skyni að auðvelda aðila að nýta sér andmælarétt sinn. Andmælaskjal er liður í meðferð máls og felur ekki í sér bindandi stjórnvaldsákvörðun.

Andmælaskjalið skal sent málsaðilum og þeim gefinn hæfilegur frestur til að gera skriflegar athugasemdir við það og koma að frekari skýringum og gögnum. Ekki skal gefinn skemmri frestur en tvær vikur til að koma að athugasemdum og ekki lengri frestur en tveir mánuðir nema sérstakar aðstæður réttlæti annað.

Heimilt er að taka saman andmælaskjal í öðrum málum en þeim sem nefnd eru í 1. mgr. ef atvik þykja óskýr eða æskilegt af öðrum orsökum að upplýsa málið frekar.

Málsaðilar skulu fara með efni andmælaskjals sem trúnaðarmál meðan á málsmeðferð stendur.

18. gr.

Forgangsröðun mála.

Ákveði Samkeppniseftirlitið á einhverju stigi máls að nýta heimild 3. mgr. 8. gr. samkeppnislaga til forgangsröðunar mála, skal aðilum þess máls sem tefst í meðferð vegna þessa, tilkynnt um hina fyrirsjáanlegu töf og þeim greint frá því hvenær ákvörðunar megi vænta.

19. gr.

Tilkynning um lok gagnaöflunar.

Ávallt skal ljúka gagnaöflun með athugasemdum þess málsaðila sem erindi beinist að eða kann að verða fyrir íþyngjandi ákvörðun Samkeppniseftirlitsins. Öðrum málsaðilum skulu sendar til upplýsinga lokaathugasemdir þess sem kvartað er yfir. Aðilum málsins skal tilkynnt um það þegar gagnaöflun er lokið.

IV. KAFLI
Ákvarðanir Samkeppniseftirlitsins o.fl.

20. gr.

Ákvörðun í máli.

Að lokinni gagnaöflun og málsmeðferð tekur Samkeppniseftirlitið ákvörðun í málinu. Meiri háttar efnislegar ákvarðanir skal bera undir stjórn Samkeppniseftirlitsins, sbr. 3. gr. starfsreglna stjórnar Samkeppniseftirlitsins nr. 759/2005. Ákvörðun Samkeppniseftirlitsins skal vera undirrituð af forstjóra þess.

21. gr.

Birting ákvörðunar.

Eftir að máli er lokið skal ákvörðun tilkynnt málsaðilum og er hún bindandi eftir að hún er komin til þeirra. Veita skal leiðbeiningar um kæruheimild og frest til að skjóta málinu til áfrýjunarnefndar samkeppnismála þegar það á við.

Ákvörðun skv. 20. gr. reglnanna skal birt á heimasíðu Samkeppniseftirlitsins eftir að hún hefur verið send aðilum. Ákvörðun skv. 10. gr. reglnanna um að hefja ekki rannsókn getur verið birt á heimasíðu Samkeppniseftirlitsins ef hún þykir hafa almenna þýðingu.

22. gr.

Sátt.

Samkeppniseftirlitinu er heimilt á öllum stigum máls að ljúka því með sátt. Sátt getur m.a. falist í því að málsaðili viðurkenni brot á samkeppnislögum og fallist á, eftir atvikum,

að greiða stjórnvaldssekt vegna þess. Sátt getur einnig falist í því að málsaðili fallist á að breyta tiltekinni hegðun sinni á markaðnum eða hlíta fyrirmælum eða skilyrðum sem ætlað er að vernda eða efla samkeppni.

Sátt er bindandi fyrir málsaðila þegar hann hefur samþykkt og staðfest efni hennar með undirskrift sinni.

23. gr.

Um málsmeðferð fer að öðru leyti samkvæmt samkeppnislögum og stjórnsýslulögum.

V. KAFLI
Álit Samkeppniseftirlitsins.

24. gr.

Álit sem Samkeppniseftirlitið beinir til opinberra aðila á grundvelli c-liðar 1. mgr. 8. gr. eða 18. gr. samkeppnislaga felur ekki í sér stjórnvaldsákvörðun.

Ákvæði II.-IV. kafla gilda ekki um mál þar sem til greina kemur að beina áliti til opinberra aðila.

Öllum er heimilt að vekja athygli Samkeppniseftirlitsins á opinberum samkeppnishömlum og óska eftir því að eftirlitið beini áliti til opinberra aðila. Slík erindi geta verið sett fram skriflega eða munnlega og undir nafni eða nafnlaust.

Ákveði Samkeppniseftirlitið að taka mál til meðferðar, hvort sem er á grundvelli aðsendra erinda eða að eigin frumkvæði, skal eftirlitið að jafnaði gefa því stjórnvaldi sem málið beinist að, kost á að koma að athugasemdum og skýringum áður en Samkeppniseftirlitið lýkur málinu með áliti. Samkeppniseftirlitið getur sett stjórnvaldi ákveðinn frest í þessu skyni.

Eftir því sem ástæða þykir til kynnir Samkeppniseftirlitið þeim, sem kvartað hefur, gögn málsins nema um sé að ræða gögn er leynt eiga að fara og gefur kvartanda kost á að koma að athugasemdum. Samkeppniseftirlitið getur jafnframt leitað umsagnar annarra aðila.

Að jafnaði skal birta álit Samkeppniseftirlitsins til opinberra aðila á heimasíðu eftirlitsins.

VI. KAFLI
Gildistaka.

25. gr.

Reglur þessar eru settar samkvæmt 2. mgr. 8. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005 og öðlast gildi við birtingu. Jafnframt falla úr gildi reglur nr. 922/2001.

Fyrir 1. október 2006 skal Samkeppniseftirlitið taka til athugunar hvort rétt sé að endurskoða ákvæði þessara reglna.

Samkeppniseftirlitinu, 27. september 2005.

Páll Gunnar Pálsson.

VIÐAUKI
Upplýsingar sem fram þurfa að koma í erindi til Samkeppniseftirlitsins.

Formleg erindi þar sem farið er fram á aðgerðir á grundvelli samkeppnislaga skulu vera skrifleg. Erindi skal fylgja tvö ljósrit af því og tvö ljósrit af fylgiskjölum ef um slík gögn er að

ræða. Einnig skal fylgja með eintak af erindinu í rafrænu formi. Ef trúnaðarupplýsingar koma fram í erindi skal einnig láta Samkeppniseftirlitinu í té eintak af erindi þar sem trúnaðarupplýsingar hafa verið felldar á brott. Í erindinu skulu koma fram eftirfarandi upplýsingar:

Upplýsingar um þá aðila sem tengjast erindi.

1. Greint skal frá nafni, heimilisfangi og kennitölu þess sem sendir erindið, auk netfangs hans ef um slíkt er að ræða. Ef sá sem sendir erindi er lögaðili skal greina stuttlega frá því hvaða starfsemi hann stundar. Ef við á skal greina frá því hvaða fyrirtækjasamstæðu viðkomandi lögaðili tilheyrir og uppbyggingu og starfsemi samstæðunnar.

2. Greina skal frá því fyrirtæki, samtökum fyrirtækja eða opinbera aðila sem erindið beinist að. Ef við á skal lýsa eins ítarlega og unnt er þeirri fyrirtækjasamstæðu sem viðkomandi fyrirtæki tilheyrir ásamt lýsingu á atvinnustarfsemi sem þessir aðilar stunda. Taka skal fram hvort sá sem ber fram erindi sé keppinautur eða viðskiptavinur þess sem kvartað er yfir eða hafi einhver önnur tengsl við hann.

Lýsing á efni erindis og sönnunargögn.

3. Ef kvartað er yfir meintu broti á samkeppnislögum eða opinberum samkeppnishömlum skal lýsa nákvæmlega þeim atvikum sem að mati kvartanda styðja það að brot hafi átt sér stað eða að samkeppni sé raskað. Jafnframt skal rökstutt hvers vegna þessi atvik eru talin fara gegn samkeppnislögum eða raska samkeppni. Lýsa skal með ítarlegum hætti þeirri vöru, þjónustu eða starfsemi sem tengist meintu broti eða samkeppnishömlum. Ef við á skal einnig lýsa þeim markaði sem erindið tekur til og þeim aðstæðum sem á honum ríkja, þ.m.t. viðskiptaháttum og eðli viðskipta með viðkomandi vörur eða þjónustu. Veita skal allar tiltækar upplýsingar um samninga, atvik, aðstæður eða aðgerðir þeirra aðila sem kvörtunin lýtur að. Ef við á skal tilgreina eftir föngum markaðshlutdeild allra viðkomandi fyrirtækja og gera grein fyrir helstu keppinautum og viðskiptavinum. Ef erindi lýtur að ósk um undanþágu frá 10. gr. og 12. gr. samkeppnislaga ber að setja fram ítarlegan rökstuðning sem styður það mat hlutaðeigandi að slík undanþága sé réttlætanleg.

4. Með erindinu skal fylgja afrit af öllum gögnum sem viðkomandi býr yfir og tengjast þeim atvikum sem erindið fjallar um. Slík gögn geta t.d. verið bréf, tölvupóstur, samningar, dreifibréf, fundargerðir, minnispunktar vegna funda eða símtala, yfirlit yfir verðþróun og önnur gögn eða hagtölur sem sýnt geta þróun á viðkomandi markaði o.s.frv. Tilgreina skal nafn og heimilisfang aðila sem staðfest geta þau atvik sem lýst er í erindi.

Lögvarðir hagsmunir o.fl.

5. Í erindi skal rökstutt hvaða lögvörðu hagsmuna hlutaðeigandi hafi að gæta. Einnig skal lýst þeim aðgerðum sem óskað er eftir að Samkeppniseftirlitið grípi til. Taka skal fram ef leitað hefur verið til annarra stjórnvalda eða dómstóla vegna málsins.

6. Ljúka ber erindi til Samkeppniseftirlitsins með eftirfarandi yfirlýsingu, undirritaðri af eða fyrir hönd allra sem að því standa:

Undirritaðir lýsa því yfir að upplýsingar, sem veittar eru í erindi þessu, eru sannar, réttar og fullnægjandi samkvæmt bestu vitund, að óstytt afrit af skjölum fylgja með, að allt mat er tilgreint sem slíkt og sett fram samkvæmt bestu vitund og vitneskju um staðreyndir málsins og þar sem álit er látið í ljós er það gert í góðri trú. Undirritaðir hafa kynnt sér ákvæði 2. mgr. 42. gr. samkeppnislaga.